

- RES JUDICATA -

IL-PRIM' AWLA TAL-QORTI CIVILI

IMHALLEF

ONOR. RAYMOND C. PACE LL.D.

Seduta ta' nhar il-Erbgha, 9 ta' Jannar 2002

Kawza Numru: 15

Citazzjoni Numru: 1209/00/RCP

Rabat Construction Ltd

vs

Cutajar Construction Company
Limited

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici a fol. 1 fejn gie premess:-

Illi s-socjeta` konvenuta nkarigat lis-socjeta` attrici biex tagħmlilha xogħol ta' tindif ta' sit u qtugh ta' blat fuq

xogholijiet ta' appalt li s-socjeta` attrici kienet giet imqabda tagħmel minn terzi f'Tas-Sliema u f'Haz-Zebbug;

Illi l-istess socjeta` konvenuta għandha thallas is-socjeta` attrici s-somma ta' elf mijha u sebghin lira Maltin (Lm1,170) konsistenti f'rifuzjoni ta' spejjez u prezz ta' materjal dovuti lilha, kif għandu jirrizulta ahjar waqt is-smiegh tal-kawza;

Illi ghalkemm interpellata, s-socjeta` konvenuta naqset li thallas l-ammont imsemmi;

L-istess socjeta` attrici talbet li s-socjeta` konvenuta tghid għaliex m'għandiex din il-Qorti:

1. Tikkundannha thallas lis-socjeta` attrici s-somma ta' Lm1,170 bhala rifuzjoni ta' spejjez minfuqa u materjal proprjeta` tas-socjeta` attrici mizmum mis-socjeta` konvenuta, kif fuq ingħad.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittra ufficċjali tad-9 ta' Marzu 1999, oltre mill-imghaxijiet legali sal-jum tal-hlas effettiv, kontra s-socjeta` konvenuta, ingunta minn issa għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta' xhieda a fol. 4 tal-process;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tas-socjeta` konvenuta tas-27 ta' Gunju 2000 a fol. 8 tal-process fejn gie eccepit:

1. Illi l-kwistjoni ossia mertu tal-kawza odjerna gja giet trattata u deciza minn din l-Onorabbi Qorti diversament presjeduta fil-kawza fl-ismijiet "**Cutajar Construction Co Ltd vs Rabat Construction Ltd**" – **Citaz Nru 204/97/GV** liema kawza giet deciza fid-29 ta' Jannar 1999, u ghalhekk it-talba attrici għandha tigi michuda bl-ispejjez kontra l-istess attur.
2. Illi subordinatament u bla pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni, t-talba attrici hija infondata fil-fatt u fid-dritt billi l-konteggi bejn il-partijiet gia saru u l-esponenti m'ghandu jaghti jew jirrifondi ebda ammont kif mitlub, u ghalhekk l-istess talba attrici għandha tigi michuda bl-ispejjez kontra l-istess attur.
3. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta` konvenuta u l-lista tax-xhieda a fol. 8 u 9 tal-process.

Rat il-verbal tal-14 ta' Lulju 2000 fejn il-Qorti ordnat lill-Dr Ivan Gatt biex jipprezenta kopja legali tas-sentenza minnu citata fi zmien tletin gurnata b'kopja lill-kontro-parti u ddifferiet il-kawza ghall-provi u trattazzjoni tal-ewwel eccezzjoni tas-socjeta` konvenuta għad-9 ta' Novembru 2000.

Rat in-nota tal-konvenuti tal-25 ta' Ottubru 2000 (fol. 12 sa 22 tal-process).

Rat il-verbali tad-9 ta' Novembru 2000, tal-25 ta' Jannar 2001, tal-20 ta' Marzu 2001, tat-13 ta' Gunju 2001, tat-18 ta' Ottubru 2001, tal-24 ta' Ottubru 2001 fejn id-difensuri trattaw il-kaz. Il-kawza giet differita ghas-sentenza dwar I-ewwel eccezzjoni għad-9 ta' Jannar 2002 bil-fakolta li d-difensuri jipprezentaw nota ta' referenzi.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. **KONSIDERAZZJONIJIET**

A. **PRELIMINARI.**

Illi din l-kawza saret stante li s-socjeta` attrici qed tallega li hija għandha tiehu mingħand is-socjeta` konvenuta l-ammont ta' Lm1,170 rappresentanti f'rifuzzjoni ta' spejjez u prezz ta' materjal dovuti lilha in konnessjoni ma' xogħol ta' tindif ta' sit u qtugh ta' blat f'Tas Sliema u Haz Zebbug, li s-socjeta` konvenuta kellha tagħmel fuq inkarigu tas-socjeta` attrici, li din ta' l-ahhar kienet imqabda tagħmel minn terzi.

Illi min-naha tagħha s-socjeta` konvenuta sostniet li l-mertu tal-kawza odjerna għiex gie deciz bis-sentenza fl-ismijiet “**Cutajar Construction Co. Ltd vs Rabat Construction Ltd**” (Citaz. Numru 204/97/GV deciza fid-29 ta’ Jannar 1999, u fil-fatt din il-kawza thalliet għas-sentenza fuq din l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta` konvenuta.

B. PRINCIPJU TA’ RES JUDICATA.

Illi fil-fatt huwa principju ormai stabbilit li sabiex tirnexxi din l-eccezzjoni ta’ *res judicata* “*iridu jikkonkorru tliet rekwiziti:- identita` tal-persuni, identita` tal-oggett u l-identita` tal-kawza*”. (“**Joseph Tanti vs Anthony Ciappara et**” – P.A. (A.D.) 5 ta’ April 1993; “**Dottor Joseph Fenech nomine vs Antonio Axiaq et**” – A.C. 8 ta’ Marzu 1995) jew kif gew deskritti “*eadem res, eadem personae u eadem causa petendi*” (“**Edward Busuttil vs Direttur tar-Registru Pubbliku**” – A.C. 5 ta’ Marzu 1984 – LXVIII.ii.107); “**Raymond Sciberras vs Hugh P. Zammit nomine**” – P.A. (G.C.) 15 ta’ Jannar 1997 – LXXXI.iii.7).

(1) “Eadem Res”

Illi a rigward ta’ l-“*eadem res*”, din tinkorpora li l-oggett mitlub fit-talba l-għida hu identiku għal talba precedenti li giet determinata minn sentenza li ghaddiet in għid. Illi fis-sentenza “**Joseph Ellul Mercer noe et vs Albert Borg Olivier de Puget et**” (Appell 7 ta’ Frar, 1958, Vol. XLII. I. 5; p. 10), il-Qorti sostniet li:-

“wiehed mir-rekwiziti li jehtieг jikkonkorru sabiex jista’ jigi nvokat il-gudikat hu dak ta’ l-identita` tal-oggett (‘eadem res’).

Illi f’ **“Camilleri vs Baldacchino”** (P.A. 5 ta’ Mejju, 1898, Vol. XVI. II. 253. pg 255), l-Imhallef P. de Bono rrikonoxxa li “....La diversità dell’oggetto fa mancare lo estremo essenziale dell’identità della cosa giudicata”.

Illi l-bazi ghal dan ir-rekwizit hija cara: sentenza li tikkostitwixxi gudikat ma tistax timpedixxi talba gdida milli tigi proposta quddiem il-Qorti, jekk din hi ntiza sabiex tottjeni xi haga differenti ghal dak li kien iprova jitlob b’talba precedenti li giet determinata minn sentenza precedentemente. Minn dan isegwi li anki jekk l-oggett ta’ talba gdida hu simili ghal ta’ decizjoni precedenti, din is-similarità mhix ostaklu ghall-talba gdida ghaliex l-effetti ta’ sentenza li tkun ghaddiet in gudikat huma limitati ghal dak li kienu ssottomettew il-partijiet u ghal dak li jkunu ddecidew il-Qrati.

Illi mill-interpretazzjoni li jagħtu d-diversi awturi ta’ kif għandha tigi determinata l-identità ta’ l-oggett jidher illi l-ahjar mod hu li tezamina jekk il-kwistjoni mqajjma fit-talbiet attrici gietx jew le deciza minn sentenza li tkun ghaddiet in gudikat. Illi għalhekk, wieħed irid jara jekk il-punt imqajjem fl-istess talbiet gewx determinati mis-sentenza l-ohra jew

jekk baqax irrisolt. Illi jekk il-kwistjoni tkun giet diskussa u deciza, allura jkun hemm l-identita` ta' l-oggett.

Illi f'dan ir-rigward huwa rilevanti dak li inghad fis-sentenza **“Camilleri vs Pace”** (A.C. 5 ta' Novembru 1951 u cioe':-

“Per decidere se vi sia cosa giudicata, in quanto si controverte se sua seconda domanda abbia carettere di novità o piuttosto presenti identità della ‘causa petendi’, già sperimentata in altre precedente, si deve aver riguardo non soltanto al titolo o nome dell’azione, nonché alla legge invocata, ma altresì al diritto conteso, all’intento ed al fine la parte si propone di conseguire”

Illi inoltre' f"**“Assunta Cassar vs Dr. Carmelo Zammit noe”** (A.C. 10 ta' Dicembru 1956 - Vol. XL. I. 402) gie rilevat li "... ghalkemm biex jista' jigi nvokat il-gudikat hemm bzonn l-identita` tal-oggett, din l-identita` m'hemmx bzonn tkun assoluta". Dan il-principju gie reiterat f"**“Catherine Portelli vs Joseph Cachia et.”** (Q.K. 10 ta' Dicembru 1992 - Vol. LXXVI. I. V. 719) fejn il-Qorti tennet li "dwar l-identita` tal-haga mitluba hu pacifikament ammess li mhux necessarju li l-identita` tkun assoluta u materjali izda bizzejjed l-identita` guridika".

(2) “Eadem Causa Petendi”

Illi f' "**“Don Vincenzo Galea noe vs Luigi Camilleri”** (P.A. 15 ta' Frar 1957 - Vol. XLI. II. 900) il-Qorti qalet li "wiehed

mill-elementi tar-“res judicata” hija l-“eadem causa petendi”. Din il-kondizzjoni tirrikjedi li “*the cause of the claim*” kontenuta fit-talba l-gdida, tkun l-istess bhat-talba precedenti u li giet deciza minn sentenza li ghaddiet in gudikat.

Illi l-Prof. Caruana Galizia f“**Notes on Civil Law**” (Pt. IV p.1428) spjega li l-causa petendi hi “*the title on which the demand is based*”. Illi ghalhekk, din hija t-titlu, cioe’, l-fatt guridiku li fuqu d-dritt pretiz hu bbazat. Illi sabiex il-kundizzjoni ta’ l-“eadem causa petendi” tirnexxi, irid jigi ppruvat li l-kawzali kontenuta fit-talba l-gdida hi fondata fuq l-istess fatt guridiku li kien jifforma l-bazi tat-talba precedenti, li giet determinata b’sentenza li ghaddiet in gudikat.

(3) “Eadem Personae”.

Illi f“**Charles Grixti vs Salvino Schembri et**” (Appell 11 ta’ April 1958 - Vol. XLII. I. 198), inghad li “*biex din l-eccezzjoni tista’ tirnexxi hemm bzonn li jigi ezaminat jekk jikkonkorrix l-ewwel element tal-gudikat, dak jigifieri, jekk is-sentenza ga msemmija kienitx giet maqtugha f’kawza bejn l-istess persuni li jidhru bhala kontendenti fil-kawza odjerna*”. Illi f“**Innocenza Debattista et vs Giovanni Farrugia**” (P.A. 13 ta’ Frar 1958 - Vol. XLII. II. 917) il-Qorti qalet li “*biex ikun hemm il-gudikat, jehtieg... li s-sentenza ta’ qabel kienet giet maqtugha f’kawza bejn l-istess persuni...*”.

Illi pero` dan ma jfissirx li “*I-promoturi tal-istess procedura setghu jipproponu mill-gdid kawza identika bl-inseriment ta' persuna li I-presenza taghhom ma kiniex verament necessarja mill-aspett legali*” (“**Igino Trapani Galea Feriol et vs Jane mart Jimmy Agius et**” – A.C. 2 ta’ Lulju 1996 – LXXX.ii.804). Illi dawn is-sentenzi u I-principji kollha gew applikati fis-sentenza “**Registratur tal-Qrati Superjuri vs. M of Time Limited**” – P.A. (RCP) 17 ta’ Frar 2000 – Citaz. Numru 1247/99/RCP) fejn dwar il-kaz pendenti quddiemha sostniet:-.

“Illi applikati dawn il-principji ghall-kaz “de quo” jirrizulta li ghalkemm I-oggett taz-zewg talbiet huma I-istess ghalkemm f’terminologija differenti, pero` xorta wahda I-“eadem res” mhux soddisfatt – ir-raguni hija li I-ewwel Qorti ma dahlitx fil-mertu tat-talba li kellha quddiemha, pero` illimitat ruhha li tichad it-talba peress li I-procedura adotta kienet wahda hazina. Illi ghalhekk isegwi li ma kien hemm I-ebda decizjoni dwar is-sustanza tat-talba li kellha quddiemha dakinhar u li għandha quddiemha I-Qorti kif illum presjeduta”.

C. APPLIKAZZJONI TAL-PRINCIPJI GHALL-KAZ ODJERN.

Illi in sostenn tal-allegazzjoni attrici, Anthony Agius, Managing Director tal-istess sostna li mas-socjeta` konvenuta kellhom arrangament li jahdmu bi shab appalti li

s-socjeta` konvenuta tiehu minghand terzi; f'zewg xogholijiet minnhom wiehed tas-Sliema u l-iehor Haz-Zebbug, l-istess socjeta` attrici sostniet li fuq l-ewwel lant hija inkorriet spejjez necessarji ghall-istess xoghol, u li s-socjeta` konvenuta naqset li tirrifondi s-sehem tagħha ta' Lm720, mentri f'Haz-Zebbug is-socjeta` konvenuta zammet għandha materjal, li parti minnhom bieghetu lill-terzi mingħajr mas-socjeta` attrici thallset ta' sehma fl-ammont ta' Lm450.

Illi min-naha tagħha s-socjeta` konvenuta esebit kopja tas-sentenza minnha citata fl-eccezzjonijiet tagħha fl-ismijiet **“Cutajar Construction Co. Ltd vs Rabat Construction Ltd”** (Citaz. Numru 204/97/GV deciza fid-29 ta' Jannar 1999, minn fejn jirrizulta s-segwenti.

Illi s-socjeta` konvenuta f'din il-kawza, u s-socjeta` attrici fis-sentenza citata għamlet kawza kontra s-socjeta` attrici odjerna sabiex hija tithallas l-ammont ta' Lm3,112.24 bilanc minn somma akbar ta' Lm4,112.24 rappresentanti valur ta' xogħol ta' thammil u qtugh ta' blat fil-fond Santa Rita, Triq il-Kosbor, Zebbug.

Illi l-eccezzjonijiet tas-socjeta` Rabat Construction Limited kienu fis-sens li l-valur ta' l-appalt kellu jkun ta' Lm3,575.86, u allura l-bilanc kellu jkun ta' Lm2,575.86, minn liema ammont kellhom jitnaqqsu l-ammont ta' Lm455, li hija kienet hallset lis-socjeta` Cutajar Construction Company Limited.

Illi minbarra dan l-istess socjeta` Rabat Construction Limited ghamlet kontro-talba kontra s-socjeta` Cutajar Construction Company Limited ghas-somma ta' Lm1,100, rappresentanti kwantu ghall-Lm450 rappresentanti valur ta' travi tal-injam mizmuma in komun bejn iz-zewg socjetatjiet li l-istess socjeta` rikonvenzionata f'dik il-kawza appropriat ghaliha, mentri l-ammont ulterjuri ta' Lm650 jirrapresentaw sehem l-istess socjeta` mill-ispejjez necessarji li s-socjeta` Rabat Construction Limited inkorriet ghal xoghol li sar bi shab bejn l-istess socjetajiet.

Illi fil-fatt mid-dispositiv tal-istess sentenza jidher li l-ilmenti tas-socjeta` attrici mertu tal-kawza odjerna gew trattati in extenso minn dik il-Qorti fil-kors tal-apprezzament tal-istess kontro-talba prezentata mis-socjeta` attrici odjerna kontra s-socjeta` konvenuta odjerna, bl-unika differenza hija li rigwardanti s-somma ta' Lm720 mitluba illum mis-socjeta` attrici relativ ghax-xoghol magħmul f'Tas Sliema, fejn ghalkemm fix-xhieda f'dik il-kawza jissemmu l-istess ammont, fil-kontro-talba l-ammont huwa indikat fis-somma ta' Lm650.

Illi fil-fatt dwar dan il-punt l-istess Onorabbi Qorti diversament presjeduta fl-istess sentenza qalet:-

“Dwar il-kwistjoni ta’ ‘subcontracting’ il-konvenut qed isostni li hu qabbad in-nies biex jagħmlu x-xogħol ta’ ‘demolition’ u gab aktar ingenji u nies mill-atturi u għalhekk qed

jippretendi li l-atturi għandhom jehlu Lm720 ohra. Il-Qorti pero` ma taqbilx billi l-ftehim kien li l-progett ta' tas-Sliema kellu jsir bi shab, jekk il-konvenut kellu bżonn li jqabba in-nies biex jagħmlu il-partijiet tieghu mill-ftehim li sar bi shab, dik affari tieghu, u l-atturi ma jidhlux f'din l-kwistjoni. Għalhekk il-konvenuti ma jistgħux jitkolu li jitnaqqsu wkoll Lm720”.

Illi fl-opinjoni ta' din il-Qorti ma hemmx dubju li dik il-parti tac-citazzjoni attrici li tirreferi għas-somma ta' Lm720 mis-sorte ta' Lm1,100 tirreferi proprju ghall-istess mertu tal-kontro-talba tas-socjeta' attrici odjerna fil-kawza u s-sentenza fuq citata, tant li Anthony Agius, rappresentant tas-socjeta` attrici fid-dikjarazzjoni tieghu jirreferi ghall-istess mertu u fil-fatt qal:

“dwar ix-xogħol f’Tas-Sliema, nkorrejna spejjez biex għamilna ix-xogħol imma, ghalkemm il-ftehim kien li nahdmu bi shab, is-socjeta` konvenuta ma tridx tirrifondina s-somma ta' Lm720 li inkorrejna bhala spejjez necessarji u li tħajna rendikont tagħhom lill-istess socjeta`”.

Illi dwar l-parti l-ohra tas-sorte rikjamati fl-azzjoni attrici u cioe' ghall-ammont ta' Lm450 in konnessjoni max-xogħol f’Haz-Zebbug rappresentanti valur ta' materjal li s-socjeta` konvenuta allegatament zammet għandha u bieghetu lill-terzi u naqset li tagħiddi sehha lill-istess socjeta` attrici, dan jifforma fil-fatt il-bazi tat-tielet premessa tal-kontro-talba tal-

istess socjeta` attrici Rabat Construction Limited fis-sentenza fuq citata, tant li l-istess premessa tipprovdi li:-

“Premess illi l-imsemmija socjeta` Cutajar Construction Limited appropriat għaliha u ghall-uzu esklussiv tagħha diversi travi ta’ l-injam mizmuma in komun bejn iz-zewg socjetajiet u dan mingħajr ma kkumpensat lis-socjeta` esponenti s-sehem tagħha mill-istess materjal liema sehem jammonta għal erba’ mijja u hamsin lira (Lm450)”.

Illi fil-fatt dan il-punt gie kkunsidrat u deciz fl-istess sentenza billi prevja ic-caħda tal-kontro-talba mill-istess Onorabbi Qorti, allura inkluz din il-premessa, irreferiet ghall-istess premessa u parti mit-talba tas-socjeta` attrici odjerna fl-istess rikonvenzjoni fl-ewwel paragarfu ta’ pagna 8 tal-istess sentenza, (a fol. 21 ta’ dan il-process), u għalhekk jidher ukoll li din il-pendenza għajnej għad-ding.

Illi għalhekk jidher minn dan kollu li l-mertu tac-citazzjoni odjerna, (salv għall-ammont kif fuq spjegat) hija il-mertu identiku tal-kontro-talba imressqa mill-istess socjeta` Rabat Construction Ltd kontra is-socjeta` Cutajar Construction Limited fis-sentenza citata “**Cutajar Construction Co. Ltd vs Rabat Construction Ltd**” deciza fid-29 ta’ Jannar 1999 bejn l-istess partijiet mertu tal-kawza odjerna, u l-fatt li tali mertu kien jifformi l-bazi kollha tal-kontro-talba tas-socjeta` attrici, a differenza minn citazzjoni, ma jbiddel xejn minn dak li ingħad iktar il-fuq stante li l-kontro-talba hija

kkunsidrata fl-ordinament guridiku nostrali “daqs prezentata ta’ citazzjoni dwar dik it-talba” tant li għandha ezistenza awtonoma mic-citazzjoni attrici, skond kif provdut fl-**artikoli 398 (3) u 401 tal-Kap 16.**

Illi infatti fis-sentenza “**Edward Busuttil vs Direttur tar-Registru Pubbliku**” (A.C. 5 ta’ Marzu 1984 – LXVIII.ii.107) ingħad illi:-

“fa uopo esaminare se la quistione che l’attore solleva con la seconda domanda sia o non sia stata già decisa col giudicato precedente, se in altri termini, il punto che si pretenderebbe in oggi discutere sia già stato giudicato con la precedente sentenza, ovvero se questa abbia lasciato il detto punto impregudicato, insoluto. Ed a questo fini conviene porre a confronto il principio affermato con la decisione precedente e la domanda che si vorrebbe far valere nel secondo giudizio. Se questa domanda non è contraddetta, non è esclusa, e perciò può coesistere col principio contenuto nella disposizione della sentenza, si conchiuderà che non vi ostacolo di cosa giudicata, che si tratta di domanda nuova non ancora giudicata; se invece la contraddizione esiste, se la consistenza della domanda col dispositivo appare impossibile, si dovrà ritenere che vi è identità di oggetto tra il punto già deciso e la nuova domanda, e che quindi sopra di questa vi è la cosa giudicata” (Mattirolo – Trattato di Diritto Giudiziario Civile, Vol.5. para. 48).

“Jigifieri jekk bejn it-talbiet fit-tieni kawza u dak li gie deciz fl-ewwel kawza jkun hemm kontradizzjoni u mpossibilita` ta’ ko-esistenza, allura jokkorri l-element fondamentali tal-gudikat fl-identita` tal-oggett; ma dan jizdied illi dwar l-indentita` tal-haga mitluba bhala wiehed mir-rekwiziti tal-gudikat, hu pacifikament ammess li mhux necessarju li l-identita` tkun assoluta u materjali, imma tibbasta l-identita` guridika”.

Illi fil-fatt il-gurisprudenza nostrali tmur anke oltre minn hekk peress li huwa ormaj principju assodat tant li gie deciz li l-eccezzjoni ta’ res *judicata* hija wkoll applikabbi meta parti tippretendi li tista’ tinnewtralizza l-effikaccja ta’ gudikat billi tippromuovi proceduri li huma dijametrikament opposti ghal dawk tal-gudikat, u “*Il-Qorti izzid dan ‘multo magis’ meta l-appellant kellu kull opportunita` li jikkontesta propriu l-premessi avanzati għat-talbiet tieghu fil-kawza odjerna u dana permezz ta’ eccezzjonijiet għat-talba ta’ l-appellat ghall-pagament ta’ dak li kien allura diga jaf li kien ix-xogħol, skond hu difettuz u mhux skond is-sengħa u l-arti*” **“Joseph Vella vs Emmanuel Falzon”** – A.C. 25 ta’ Frar 1997 – LXXXI.ii.307). u dan ghaliex “*l-gudikat jifforma ruhu mhux biss għar-rigward ta’ dak li gie diskuss espressament, imma anke` ta’ dak li messu gie diskuss u ma giex diskuss mill-parti li kellha tiddiskutih biex isostni d-domanda jew l-eccezzjonijiet tagħha u l-gudikat ma jixx nieqes minhabba id-diversita` ta’ motivi tal-‘causa petendi*” (Vol.XXIV.i.74).

Illi hekk f'dan il-kaz id-domandi attrici fis-sentenza citata gew fil-fatt kontradetti mis-socjeta` konvenuta f'dik il-kawza permezz ta' eccezzjonijiet li in parti jifformaw il-mertu tac-citazzjoni odjerna, u wkoll permezz ta' domandi precizi fil-kontro-talba minnha mressqa kontra l-istess socjeta` medesima; pero` anke kieku dan ma sarx, il-fatt li dawn l-istess punti setghu tressqu mis-socjeta` attrici odjerna bhal difiza ghat-talbiet attrici fl-ewwel kawza, kieno xorta jimpedixxu lill-istess socjeta` attrici odjerna milli tressaq kawza ohra *ad hoc*, ghaliex "*hemm lok ta' eccezzjoni tal-gudikat anke` meta l-mertu tal-kawza ghalkemm distint minn dak ta' qabel jifforma parti mill-istess haga, jekk il-punt kontrovers jibqa' l-istess*" (Vol.XXXVI.i.75).

Illi hekk fis-sentenza "**Tarcisio Sultana vs Louis Micallef et**" (P.A. (A.D. 4 ta' Dicembru 1993) inghad:-

"Illi hu pacifiku li l-gudikat jassorbixxi kull eccezzjoni li, in meritu tal-azzjoni, kien imissha, jew setghet, giet sollevata in relazzjoni ghall-azzjoni stess" ("Antonio Magri vs Emanuel Dingli – XXXVII.i.469).

Illi f'dan il-kaz odjerna, din il-Qorti ma għandha l-ebda dubju li hekk huwa l-kaz, anzi l-azzjoni llum imressqa mis-socjeta` attrici hija l-azzjoni medesima w identika li l-istess socjeta` resqet kontra s-socjeta` konvenuta odjerna fil-kontro-talba mertu tas-sentenza citata.

Illi jekk s-socjeta` attrici ma kienitx taqbel mad-decide tas-sentenza fuq citata kellha r-rimedju tal-appell, izda certament mhux li terga' tiproponi l-istess meritu permezz ta' citazzjoni gdida, stante li dan imur kontra l-kuncett ta' res *judicata*, u l-principju tal-finalita` tas-sentenzi li ghaddew in gudikat, li jorbtu lill-partijiet medesimi formanti parti mill-istess gudizzju, u din il-finalita` hija biss espressjoni tal-principju akbar tar-*Rule of Law* u ghalhekk li l-*exceptio rei judicatae* għandha bhala fundament il-fatti ta' interess pubbliku, u wkoll ghax *interest republicae ut sit finis litium*.

Illi il-fatt li s-socjeta` attrici uzat forsi dicitura differenti minn dak minnha uzata fil-kontro-talba ma jbiddel xejn mill-fatt li l-mertu tac-citazzjoni attrici huwa identiku għall-mertu tal-kontro-talba bejn l-istess partijiet odjerni u dawk involuti fis-sentenza citata, u li dan il-mertu gie definittivament deciz fis-sentenza ecceppita mis-socjeta` konvenuta odjerna.

Illi għalhekk abbazi tal-premess l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta` konvenuta għandha tigi milquha.

III. KONKLUZJONI.

Illi għalhekk għal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta'** u **tiddeciedi**, billi filwaqt li tilqa' l-ewwel eccezzjoni ta' res *judicata* tas-socjeta` konvenuta, stante li l-mertu tal-kaz odjern gie trattat u deciz fis-sentenza “**Cutajar**

Construction Co. Ltd. vs. Rabat Construction Ltd”
(Citaz.Numru 204/97/GV) deciza fid-29 ta' Jannar 1999,
tichad ghalhekk it-talbiet attrici bhala infondati fil-fatt u fid-dritt u mproponibbli kif fuq premess.

Bl-ispejjez kollha ghas-socjeta` attrici.

Moqrija.

Onor. Imhallef Raymond C. Pace LL.D.
9 ta' Jannar 2002

Josette Demicoli.
Deputat Registratur.
9 ta' Jannar 2002